

RATAHALLINTOKESKUS
BANFÖRVALTNINGSCENTRALEN

Lausunto

1 (2)

Dnro 603/200/2009

27.4.2009

Liikennejärjestelmäosasto / Kehittämissyksikkö
Arja Aalto

Oikeusministeriö

29. 04. 2009

ad 27/41/2007
LAVO

Oikeusministeriö
Lainvalmisteluosasto
PL 25
00023 VALTIONEUVOSTO

EU:n rautatievastuuasetuksen täytäntöönpano Suomessa

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus rautatieliikenteen matkustajien oikeuksista ja velvollisuuksista (EY) N:o 1371/2007 eli rautatievastuuasetus hyväksyttiin joulukuussa 2007 ja se tulee voimaan 3. joulukuuta 2009. Sitä on sovellettava suoraan kaikissa jäsenvaltioissa. Asetuksessa säädetään mm. junamatkustajille annettavasta informaatiosta, sopimusasiakirjoista, rautatieyrityksen vastuusta onnettomuustilanteissa sekä matkatavaran katoamisesta, vastuusta palvelun viivästymisestä tai palvelun peruuttamisesta sekä yhteentoimivista aikataulu- ja paikanvarausjärjestelmistä.

Oikeusministeriö (OM) on pyytänyt lausuntoa Ratahallintokeskukselta (RHK) siitä, ovatko ministeriön alustavat kannat rautatievastuuasetuksen täytäntöönpanosta perustelluja ja tarkoituksenmukaisia. OM on yhteistyössä liikenne- ja viestintäministeriön kanssa arvioinut alustavasti, miten rautatievastuuasetus olisi tarkoituksenmukaista panna täytäntöön Suomessa. Ennen asetuksen voimaantuloa on päätettävä, käyttääkö Suomi hyväkseen mahdollisuutta rajoittaa asetuksen soveltamisalaa kotimaan rautatieliikenteessä.

VR Osakeyhtiö ja Pääkaupunkiseudun yhteistyövaltuuskunta (YTV) ovat liikenne- ja viestintäministeriölle osoittamissaan kirjeissä esittäneet, että Suomen tulisi myöntää eräitä poikkeuslupia asetuksen soveltamisesta.

Ratahallintokeskus pitää oikeusministeriön esittämiä ehdotuksia pääosin kannatettavina. Kysymys, mitä asetuksessa määritellyllä asemanhaltijalla ymmärretään suomalaisessa rautatieliikennejärjestelmässä, tulisi selkeyttää. Aseman haltijalla tarkoitetaan jäsenvaltiossa olevaa organisaatioyksikköä, jolle on annettu vastuu rautatieasemien hallinnosta ja/tai ylläpidosta.

Suomessa tilanne on ongelmallinen, koska asemien ja asema-alueiden omistus on jakautunut monille eri toimijoille. RHK omistaa asema-alueilla yleensä laiturialueet. Asemarakennukset sen sijaan voivat olla liikennöitsijän (VR Osakeyhtiö), kunnan, kiinteistöyhdistiön (Senaattikiinteistöt) tai yksityisen henkilön omistuksessa. RHK:n omistamien asemi-

Postiosoite/Postadress
PL 185, 00101 Helsinki
PB 185, FI-00101 Helsingfors

Käyntiosoite/Besöksadress
Kaivokatu 8, 6. krs
Brunnsgatan 8, 6:e vån

Puhelin/Telefon
020 751 5111
+358 20 751 5111

Fax
020 751 5100
+358 20 751 5100

Sähköposti/E-post
kirjaamo@rhk.fi
etunimi.sukunimi@rhk.fi

Kotisivu/Hemsida
www.rhk.fi

Y-tunnus 1010547-1/FO-nummer 1010547-1

27.4.2009

Liikennejärjestelmäosasto / Kehittämisyksikkö
Arja Aalto

en määrä on vähentynyt merkittävästi, kun käytöstä poistettuja asemarakennuksia on siirretty Senaattikiinteistöjen haltuun ja edelleen myös yksityisille omistajille.

Ratahallintokeskus pitää ongelmallisena erityisesti sitä, että sitä pidettäisiin aseman haltijana 22 artiklan ja 24 artiklan tilanteissa. RHK:lla ei ole henkilökuntaa millään asemalla ja toisaalta RHK ei voi myöskään täysin luotettavasti ja siten matkustajan kannalta ongelmattomasti antaa tietoa toisen organisaation (esimerkiksi rautatieyrityksen) järjestämistä avustustoimista toisella asemalla.

Ratahallintokeskus hallinnoi hallussaan olevaa rataverkkoa laitteineen, rakenteineen ja maa-alueineen. Eri osapuolten vastuita koskevat säännökset perustuvat osaltaan rautatielakiin (555/2006), ratalakiin (110/2007) sekä maankäyttö- ja rakennuslakiin (132/1999). Säädökset eivät kaikilta osin sisällä säännöksiä vastuun jakautumisesta, vaan tällaisissa tapauksissa hankkeet edellyttävät osapuolten yhteistyötä suunnittelussa ja toteutuksessa.

Rautatieliikenteessä matkustajien kokemaan palvelutasoon henkilöliikennepaikoilla vaikuttavat laiturialueiden ja kulkuyhteyksien toimivuus ja esteettömyys sekä matkustajainformaatio. Nykyisellään henkilöliikennepaikkojen palvelutaso vaihtelee merkittävästi. Miehitettyjen asemien määrä on vähentynyt Suomessa, kun lipunmyyntipalveluita asemilla on lopetettu. Lipunmyynti on siirtynyt enenevässä määrin internetin kautta tapahtuvaksi ja muilta palveluntuottajilta sekä lippuautomaateista ja junista hankittavaksi.

Muut asiakohdat

RHK pitää perusteltuna oikeusministeriön ehdotusta, että Suomi myöntää viiden vuoden määräaikaisen poikkeusluvan olla soveltamatta asetusta Suomen ja Venäjän välisessä henkilöjunaliikenteessä. RHK tukee oikeusministeriön kantaa, että pääkaupunkiseudun työssäkäyntiliikenteen taajamajunaliikenne, jossa on tiheät vuorovälit, rajattaisiin asetuksen ulkopuolelle toistaiseksi myönnettävällä poikkeusluvalla asiakirjassa mainittujen palveluiden osalta.

Vammaisten ja liikuntarajoitteisten henkilöiden matkustamista pyritään tukemaan muilla toimenpiteillä. Uuden ja perusparannettavan liikkuvan kaluston on täytettävä yhteisöläinsäädännön mukaiset tekniset vaatimukset, joissa otetaan huomioon mm. kaluston soveltuvuus vammaisten ja liikuntarajoitteisten henkilöiden matkustamiseen. Sama koskee esteettömyysvaatimusten huomioon ottamista uusien ja perusparannettavien asemien ja laiturien suunnittelussa (2008/164/EY).

ylijohtaja

Ossi Niemimuukko

ylitarkastaja

Arja Aalto